

IETS OVER KERSEN

DOOR

TH. J. DE VIN

Het vermoeden, dat de groote hoeveelheid regen, die er in het tweede halfjaar van 1930 gevallen is, invloed zou gehad hebben op den stand van de kersen dit jaar, is ten volle bewaarheid geworden. Op vele plaatsen vertoonden de kersen vele doode knoppen en kwam er veel dood hout in de boomen voor. Vroeger namen men aan, dat de knopsterfte bij kersen in verband zou kunnen staan met het optreden van een of andere parasitaire ziekte, maar de onderzoekingen der latere jaren hebben wel uitgemaakt, dat dit niet het geval is. Zoo lezen wij in het verslag over de werkzaamheden van den Plantenziektenkundigen Dienst in het jaar 1927 op blz. 21 het volgende:

„Het is een bekend verschijnsel, dat bij kersen soms een aantal knoppen afsterven, zgn. blijven zitten. Zulke boomen krijgen daarna veel dood hout en weinig en kleine bladeren en vruchten. Bij de bestudeering van dit verschijnsel is het gebleken, dat het vaak samengaat met het afsterven van een zeer belangrijk deel der zijwortels, wat moet worden toegeschreven aan een slechte waterloozing. Een te hooge waterstand in bepaalde jaargetijden moet dus als zeer nadeelig worden beschouwd.”

Bekend is het, dat de kers een luchtrijken grond verlangt en het is dan ook niet aan twijfel onderhevig, dat, althans hier te lande, een te natte stand de oorzaak van bovengenoemd verschijnsel is.

Ook gedurende dit voorjaar heeft de overmaat van water zijn invloed op de kersen doen gelden.

De groote hoeveelheid neerslag gedurende de meteorologische etmalen van 7 en 8 Mei 1931, toen respectievelijk te Elst 29,1 en 53,8 mm neerslag viel, had tot gevolg, dat vele gronden overstroomden. Blijkbaar was de Betuwsche waterafvoer niet berekend op een dergelijke hoeveelheid water, zoodat vele gronden eenige dagen onder water stonden. De kersen, die juist in vollen bloei stonden, verging het op deze gronden al heel slecht. Vrij plotseling stierven deze af en de bloemen hingen eerst slap en later verdroogd aan de boomen, op dezelfde wijze als wij dat waarnemen bij door *Monilia* gedooide bloemen of bloemen aan door *Monilia* gedooide takjes.

Hoewel de vruchtaantasting bij kers door *Monilia* in 1930 zeer hevig was, kwam er dit jaar vrijwel geen vruchtaantasting door deze zwam voor. Eenig verschil tusschen niet met carbolineum

bespoten kersenboomen en wel met carbolineum bespoten kersenboomen was niet waar te nemen. In beide gevallen kwam een hoogst enkele door *Monilia* aangetaste vrucht voor. Ook kwam practisch geen houtaantasting bij de kers voor.

Toch was er algemeen een belangrijk verschil te zien tusschen wel en niet met vruchtboomcarbolineum bespoten meikersen, namelijk wat het aantal vruchten betrof. In de met carbolineum bespoten boomgaarden zaten meer meikersen dan in de niet bespotene. Hoewel reeds jaren hier en daar de meikersen wel eens met carbolineum zijn bespoten, was een dergelijk verschijnsel nimmer zoo algemeen waargenomen.

Dit verschil hield echter geen verband met het optreden van trekmaden, want meerdere boomgaarden, waarin de rups van den kleinen wintervlinder practisch niet voorkwam, leverden toch een klein gewas op, terwijl dergelijke boomgaarden, wel bespoten, een goed gewas gaven.

Men zou geneigd zijn te veronderstellen, dat het verschil in opbrengst moet worden gezocht in het optreden van het rupsje van *Argyresthia ephipella* F. (*pruniella* L.), het zgn. kersenmotje. Velen hebben de beschadiging van dit rupsje nimmer opgemerkt, hoewel het toch op elken kersenboom voorkomt. Wanneer wij tegen het einde van den kersenbloei de bloemen van dichtbij nauwkeurig bekijken, dan kunnen wij exemplaren aantreffen, waarvan een bloemkelk, meestal gedeeltelijk, is bruin gekleurd. Dit bruingekleurde gedeelte is in de lengterichting der bloem gerimpeld. Nemen wij zoo'n bloem uit elkaar, dan treffen wij vaak daar in aan een klein spinseltje en een korrelige massa, de uitwerpselen van het rupsje. Het zeer kleine rupsje vertoeft bij of in het vruchtbeginsel, dat zoodanig wordt aangevreten, dat van een verder doorgroeien geen sprake meer kan zijn. Het motje vliegt in Juni-Juli en legt dan hare eitjes aan de knoppen, waaruit in het voorjaar de rupsjes komen, die zich in de bloemen begeven, reeds voor deze zich hebben geopend.

Nu is mij vroeger reeds gebleken, dat een bespuiting met vruchtboomcarbolineum gunstige resultaten tegen het kersenmotje kan geven. Het geval deed zich toen voor, dat twee aan elkander grenzende meikersboomgaarden, waarvan de een met carbolineum was bespoten en de andere niet, een zeer belangrijk verschil in het optreden van het rupsje van het kersenmotje te zien gaven. In den onbespoten boomgaard kwamen vele door het rupsje vernielde bloemen voor, terwijl de bespoten boomgaard er practisch vrij van was. In een ander geval, waar men, speciaal met het doel om het kersenmotje te bestrijden, de kersen met carbolineum had bespoten, deed zich het verschijnsel voor, dat

sommige boomen praktisch vrij van het kersenmotrupsje waren en bij de andere boomen het resultaat onbevredigend was.

Het zou dus mogelijk zijn, dat het dit jaar algemeen waargenomen verschil in opbrengst tusschen wel en niet met carbolineum bespoten kersenboomen een gevolg was van een daardoor verkregen bestrijding van het kersenmotrupsje. Echter lijkt het mij niet waarschijnlijk, dat dit het geval geweest is, al acht ik het wel aannemelijk dat de bestrijding van het kersenmotje mede van invloed geweest is op de betere opbrengst. In 1930 hadden wij, met enkele uitzonderingen, een zwaar kersengewas. Daaruit blijkt, dat in dat jaar het optreden van het kersenmotje in het algemeen niet op de opbrengst van invloed is geweest. Nu zegt dit wel niet alles, daar de uitbreiding van insecten onder voor hen gunstige weersomstandigheden ontzettend snel kan gaan, zoodat het rupsje dit jaar wel een factor van belang geweest kan zijn.

Er is echter een andere factor, die m.i. het opgetreden groote verschil in opbrengst tusschen wel en niet bespoten kersenboomen aannemelijker maakt en het is daarop, dat ik in het bijzonder de aandacht zou willen vestigen.

In het meteorologische etmaal van 8 Mei viel volgens de regenwaarnemingen te Elst niet minder dan 53,8 mm neerslag. De kersen stonden toen in vollen bloei en vermoedelijk waren de bloemen, althans het overgrootste gedeelte daarvan, juist geschikt voor bevruchting. Door den velen regen hebben de bloemen en daardoor ook de bevruchting zeer geleden. Doordat een carbolineumbesputting den bloei iets vertraagt, zullen de bloemen van de met carbolineum bespoten kersenboomen op dat tijdstip nog niet bevruchtigingsrijp zijn geweest, heeft die geweldige hoeveelheid neerslag daarop een minder nadeeligen invloed gehad en heeft er daarna een goede bevruchting kunnen plaats vinden.

Vele kersentelers meenen, dat zij in 1932 wederom een groot verschil in opbrengst tusschen bespoten en onbespoten boomgaarden kunnen verwachten.

Indien mijne hierboven weergegeven vermoedens juist zijn, zal dit niet het geval zijn, daar dan het opbrengst verschil, althans in hoofdzaak, een gevolg zou zijn geweest van een zeer toevallige omstandigheid, namelijk van ongewoon zwaren regenval in een voor de bloemen der onbespoten boomgaarden gevoelige periode.

Dit neemt natuurlijk niet weg dat een besputting met carbolineum om andere redenen (bestrijding trekmaede, kersenmotje) zeer wenschelijk kan zijn, en dat deze in die gevallen niet achterwege gelaten mag worden.